

Slovenská komisia Geografickej olympiády

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA

39. ročník, školský rok 2010/2011
kategórie E, F, G, H, I (ZŠ a OG)

Pokyny pre komisie, učiteľov a súťažiacich

IUVENTA Bratislava
2010

**Všetkých žiakov základných škôl a 1. stupňa 8-ročných gymnázií pozývame riešiť
G e o g r a f i c k ú o l y m p i á d u.**

Cieľ súťaže:

Cieľom Geografickej olympiády je rozvíjať záujem žiakov o geografiu ako nosného predmetu poznávania krajiny a prírody. Nemaľou mierou má prispieť k zvýšeniu a k aktualizácii úrovne vyučovania geografie na ZŠ a 1. stupni 8-ročných gymnázií. Má podporiť rozširovanie geografických vedomostí žiakov, praktických zručností v topografii, v záujmovej činnosti pri poznávaní a ochrane miestnej krajiny. Vedie žiakov ku komplexnému chápaniu vzťahu prírody a spoločnosti, a tým vytvára vyvážený a zodpovedný vzťah k životnému prostrediu, k jeho ochrane a tvorbe.

Zabezpečuje rozvíjanie environmentálneho myslenia a humanizuje vzťah človeka ku krajine a prírode. Podporuje všeľudské zásady a princípy vyjadrené v stratégii trvaloudržateľného rozvoja na Zemi.

Účast' v súťaži:

Jednotlivci, žiaci 5. – 9. ročníka ZŠ a 1. stupňa 8-ročných gymnázií (OG), ktorí majú záujem o geografiu.

Súťažné kategórie:

Základné školy:	I kat. – 5. ročník	1. stupeň OG:	H kat. – 1. ročník
	H kat. – 6. ročník		G kat. – 2. ročník
	G kat. – 7. ročník		F kat. – 3. ročník
	F kat. – 8. ročník		E kat. – 4. ročník
	E kat. – 9. ročník		

Obsah súťaže:

Obsahom súťaže je testovanie vedomostí a zručností v zmysle platných pedagogických dokumentov zemepisu (geografie) na ZŠ a na 1. stupni OG z vybraného monotematického celku podľa odporúčanej literatúry pre monotematický celok.

Spôsob súťaže:

V **školskom a obvodnom kole** súťažiaci vypracujú v prvej časti súťaže za 45 minút test písomnej časti zložený z monotematickej časti bez atlasu (10 b.), teoretickej časti bez atlasu (40 b.) a z poznatkov o miestnej krajine (10 b.), v celkovej hodnote 60 b. V druhej časti riešia súťažiaci za 50 minút praktickú časť testu – úlohy zamerané na zručnosť práce s atlasom a mapou a na orientáciu v hodnote 40 b. s použitím pomôcok. Pre školské kolá test na 90 b. monotematickej a teoretickej časti a 10 b. časti o miestnej krajine vypracujú učitelia organizujúci olympiádu na vlastnej ZŠ, resp. na 1. stupni OG, resp. obvodné komisie GO. Pre obvodné kolá test na 90 b. dodá IUVENTA, úlohy na 10 b. o miestnej krajine vypracujú obvodné komisie GO.

V **krajskom a celoštátnom kole** je test písomnej časti zložený z monotematickej časti bez atlasu (20 b.) a teoretickej časti bez atlasu (40 b.), v celkovej hodnote 60 b., časť praktická má hodnotu 40 b. Pre krajské kolá, resp. celoštátne kolo test v celkovej hodnote 100 b. dodá IUVENTA.

Celý test má hodnotu 100 bodov. Každá správna vedomosť alebo zručnosť má hodnotu jedného bodu.

Postup v súťaži:

Školského kola sa zúčastňujú všetci záujemcovia podľa jednotlivých kategórií – t. j. kat. E, F, G, H, I. Kľúč postupu zo školského do **obvodného kola** zo všetkých kategórií – t. j. kat. E, F, G, H, I určí obvodná komisia GO, ktorá zároveň môže toto kolo organizovať v prípade potreby dva dni. Testy ZŠ a OG poskytne súťažiacim alternatívne. Z obvodného kola postupujú do **krajského kola** prví traja súťažiaci z kategórií E, F, G, H. O prípadnej zmene počtu postupujúcich rozhodne krajská

komisia podľa podmienok príslušného kraja. Z krajského kola do **celoštátneho kola** postupujú prví dvaja súťažiaci z kategórií E, F, G. O prípadnej zmene počtu postupujúcich rozhodne SK GO podľa konkrétnych podmienok organizácie súťaže a oznámi to najneskôr v deň konania krajského kola GO.

V prípade celkovej rovnosti bodov o umiestnení rozhodujú lepšie výsledky v teoretickej časti testu. V prípade rovnosti bodov oboch častí testu sa bude rozhodovať nasledovne – o umiestnení rozhoduje vyšší počet bodov v monotematickej časti a potom v praktickej časti (výstižnosť odpovede, presnosť pri určovaní azimutov – pri presnom meraní prideliť maximum bodov, za každý mm odchýlky 1 bod odpočítať).

Úspešným riešiteľom Geografickej olympiády sa v jednotlivých kategóriách stáva ten žiak, ktorý dosiahne v školskom kole minimálne 55 bodov, v obvodnom kole 65 bodov a v krajskom, resp. celoštátnom kole 75 bodov.

Pedagogický sprievod účastníkov:

Pedagogický sprievod účastníkov z krajského kola do celoštátneho kola zabezpečuje jedna dospelá osoba za príslušný kraj.

Časový harmonogram súťaže*:

Školské kolo (kat. E, F, G, H, I) do 10. 12. 2010 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. I – 5. roč. ZŠ	Objavovanie Zeme a vesmíru	–	–
kat. H – 6. roč. ZŠ	Problémy obyvateľov Austrálie	1. OG	Austrália – kontinent prisťahovalcov
kat. G – 7. roč. ZŠ	Hospodárstvo Afriky	2. OG	Afrika a jej obyvatelia
kat. F – 8. roč. ZŠ	Vývoj hospodárstva	3. OG	
kat. E – 9. roč. ZŠ	Globálne ekologické problémy	4. OG	Priemysel SR
Obvodné kolo (kat. E, F, G, H, I) 9. 2. 2011 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. I – 5. roč. ZŠ	Mapa a glóbus	–	–
kat. H – 6. roč. ZŠ	Príroda Ameriky – povrch, rieky, jazerá	1. OG	Príroda Ameriky – povrch, rieky, jazerá
kat. G – 7. roč. ZŠ	Poloha a pobrežie Ázie	2. OG	Južná Afrika
kat. F – 8. roč. ZŠ	Zahraničný obchod	3. OG	
kat. E – 9. roč. ZŠ	Oblasť Severná Európa	4. OG	Členenie SR na oblasti
Krajské kolo (kat. E, F, G, H) 22. 3. 2011 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. H – 6. roč. ZŠ	Sídla Ameriky – problémy života ľudí vo veľkých mestách	1. OG	Amerika - obyvateľstvo
kat. G – 7. roč. ZŠ	Rastlinstvo Ázie	2. OG	Vodstvo Ázie
kat. F – 8. roč. ZŠ	Záhorská nížina	3. OG	
kat. E – 9. roč. ZŠ	Oblasť štátov SR, PR, MR, ČR	4. OG	Karpaty a kotliny Západnej oblasti
Celoštátne kolo (kat. E, F, G) 6. 5. – 8. 5. 2011 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. G – 7. roč. ZŠ	Východná Ázia	2. OG	Pakistan, Bangladéš a horské štáty
kat. F – 8. roč. ZŠ	Juhoslovenská kotlina	3. OG	Ázie
kat. E – 9. roč. ZŠ	Čína	4. OG	Juhoslovenská kotlina

*konzultované so 7 ZŠ a 3 OG

Literatúra pre testové otázky teoretickej a praktickej časti:

5. roč. ZŠ (nová koncepcia)

- ŠVP – [www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Pedagogická dokumentácia/Základná škola/2. stupeň ZŠ/Štátny vzdelávací program/príloha2,ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia](http://www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek%20pre%20tvorbu%20a%20rozvoj%20koncepti%C3%AD%20v%20oblasti%20pr%C3%ADrodovedn%C3%BDch%20a%20humanitn%C3%BDch%20predmetov/Pedagogick%C3%A1%20dokument%C3%A1cia/Z%C3%A1kladn%C3%A1%20škola/2.%20stupe%C4%8A%20Z%C5%A1%C5%A5t%C3%A1tny%20vzdel%C3%A1vac%C3%AD%20program/pr%C3%ADloha2,ISCED2/%C4%8Cl%20ovek%20a%20spolo%C4%8Anosť/Geografia)

6. roč. ZŠ (nová koncepcia)

- učebnica: Likavský, P. a i. 2009. Geografia pre 6. roč. ZŠ a 1. roč. OG. VKÚ Harmanec, a.s.

- ŠVP – obsahová špecifikácia pre 6. roč. ZŠ – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

7. roč. ZŠ (nová koncepcia)

- učebnice: Tolmáči, L. a i. 2007. Zemepis 5 (1. časť). Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava,
Tolmáči, L. a i. 2004. Zemepis 7 (1. časť). Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

- ŠVP – obsahová špecifikácia pre 7. roč. ZŠ – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

8. roč. ZŠ – Tolmáči, L. a i. 2007. Zemepis 8. Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

9. roč. ZŠ – Tolmáči, L. a i. 2006. Zemepis 9. Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

1. roč. OG (nová koncepcia)

- učebnica: Likavský, P. a i., 2009. Geografia pre 6. roč. ZŠ a 1. roč. OG. VKÚ Harmanec, a.s.

- ŠVP – obsahová špecifikácia pre 1. roč. OG – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

- www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Pedagogická dokumentácia/Gymnázium/Gymnázium s 8-roč. štúdiom/Štátny vzdelávací program/príloha2, ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia-obsahová špecifikácia pre 1. roč. OG

2. – 3. roč. OG (nová koncepcia)

- učebnica: Tolmáči, L. a i. 2000. Geografia – sekunda. Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

- ŠVP – obsahová špecifikácia pre 2. roč. OG – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

- www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Pedagogická dokumentácia/Gymnázium/Gymnázium s 8-roč. štúdiom/Štátny vzdelávací program/príloha2, ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia-obsahová špecifikácia pre 2. roč. OG

4. roč. OG

- učebnica: Tolmáči, L. a i. 2002. Geografia – kvarta. Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

Zároveň sa v celom rozsahu testuje učivo predchádzajúcich ročníkov.

Odporúčané pomôcky

Školské atlasy (odporúčané učebnice) – Školský atlas sveta, Slovenská republika, Európa, Ázia, Amerika, Afrika, Životné prostredie..., pravítko s ryskou, pravítko dlhé, uhlomer, buzola, pero, ceruzka, guma, kružidlo, kalkulačka, jazykový slovník.

Literatúra pre testové otázky monotematického celku: Činnosť vody (Hydrosféra)

5. a 6. ročník ZŠ a 1.roč. OG:

1. Varleyová, C., Milesová, L. 2004. Zemepisná encyklopédia. Mladé letá, Bratislava (2. vyd.), resp. 1996 (1. vydanie), s. 24 – 33.

2. Planéta Zem – Time Life Encyklopédia školáka. 1999. Slovart, Bratislava. s. 72 – 89.

7. – 9. ročník ZŠ, 2. - 4. roč. OG:

1. Čeman, R. 1999. Rekordy – neživá príroda. Mapa Slovakia s.r.o., Bratislava, s. 46 – 93.

2. Beazley, M. 1998. Anatómia Zeme. Mladé letá, Bratislava, s. 64 – 71, 78 – 81, 96 – 97, 100 – 101.

3. Guinnessova encyklopédia. 1992. Mladé letá, Bratislava, s. 94 – 95, 100 – 101.

Záverčné ustanovenia:

Organizátor je povinný najmenej 10 dní pred súťažou oznámiť účastníkom miesto, dátum, hodinu a podmienky súťažného kola. Výsledkovú listinu nižšieho kola je organizátor kola povinný do 7 dní zaslať organizátorovi vyššieho kola.

Adresár krajských komisií GO pre ZŠ a OG:

1. **Bratislavský kraj** – Mgr. Eva Džupinová, PhD.
Katedra humánnej geografie a demografie PRIF UK, Mlynská dolina, B–2, 842 15 Bratislava
tel.: 02/60296389, e-mail: dzupinova@fns.uniba.sk
2. **Trnavský kraj** – RNDr. František Klotton
Gymnázium J. Hollého, Na hlinách 30, 917 01 Trnava
tel.: 033/5571412, e-mail: f.klotton@centrum.sk
3. **Trenčiansky kraj** – RNDr. Hilda Kramáreková
Katedra geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF, Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra
tel.: 037/6514755-7, e-mail: hkramarekova@ukf.sk
4. **Nitriansky kraj** – Doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc.
Katedra geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF, Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra
tel.: 037/6514755-7, e-mail: adubcova@ukf.sk
5. **Banskobystrický kraj** – Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.
Katedra geografie a krajinnej ekológie FPV UMB, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica
tel.: 048/4134541–2, e-mail: cizm@fpv.umb.sk
6. **Žilinský kraj** – Mgr. Marián Oberta
Základná škola SNP, Mládeže 289, 013 24 Strečno
tel.: 041/5697358, e-mail: skola.strecno@stonline.sk
7. **Prešovský kraj** – Mgr. Martina Zverková, PhD.
Katedra geografie a regionálneho rozvoja FHPV PU, Ul. 17. novembra 1, 081 16 Prešov
tel.: 051/7570691, kl. 934, e-mail: tobtin@unipo.sk
8. **Košický kraj** – RNDr. Stela Csachová, PhD.
Ústav geografie PV UPJŠ, Jesenná 5, 040 01 Košice
tel.: 055/2346190, e-mail: stela.csachova@upjs.sk

Autorský kolektív GO pre ZŠ a OG:

Mgr. Gabriela Nováková, PhD., vedúca autorského kolektívu
Katedra humánnej geografie a demografie PRIF UK, Mlynská dolina, B–1, 842 15 Bratislava
e-mail: novakova@fns.uniba.sk

Zostavili: Doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc., RNDr. Hilda Kramáreková
Grafická úprava: RNDr. Roman Lehotský
Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2010
Elektronická verzia: www.olympiady.sk